

Jasmina Miler je suvremena kajkavska pjesnikinja nove generacije. Kao kajkavska književnica nagrađivana je za svoj doprinos očuvanju kajkavskog narječja, kajkavskih običaja i kulture, etnologinja, sakupljačica narodnog blaga i čuvarica narodnih običaja. Pjesničkim slikama oživljava zaboravljene slike prošlosti i predstavlja ih na zanimljiv i intrigantan način blisko širokoj čitalačkoj publici.

“Otkrijte raskošnu poeziju pjesnikinje nove generacije, koja s ljubavlju i strašću njeguje baštinu, tradiciju i kulturu svoga posavskog zavičaja. Njezine pjesme prikazuju izvanredno bogatstvo pjesničkih slika, dosežući dubine duše i srca čitatelja. Kroz svoje stihove, ona vješto prenosi živopisne slike prošlosti, oživljavajući ih s neizmjernom osjećajnošću i emotivnom snagom.

Ova zbirka ne samo da nudi uvid u bogatu povijest i naslijeđe kajkavskog podneblja, već i donosi intimnu vezu s prošlošću koja će dotaknuti čitateljevo srce.”

Pučko otvoreno učilište
Sveti Ivan Zelina

Cijena: 12,00 EUR (90,41 kn)

ISBN 978-953-8470-05-9

9 789538 470059

Jasmina Miler

PUN MESEC

Jasmina Miler

PUN MESEC

Jasmina Miler
PUN MESEC

Mala biblioteka „Dragutin Domjanić” (122. knjiga)

Jasmina Miler

Nakladnik

Pučko otvoreno učilište Sveti Ivan Zelina

Za nakladnika

Vesna Bičak-Dananić

Urednica

Jasmina Miler

Lektura i rječnik

Jasmina Miler

Likovni rad na 6. i 7. stranici

Maria Puđak

Likovne radove kojima je obogaćena ova knjiga nacrtali su učenici

3.c razreda OŠ Stjepana Radića iz Božjakovine:

Neilla Bijekić, Matea Smok, Ana Čović, Eva Hlebec,

Mihaela Čavar, Daniel Bulić i Victoria Miler

Grafičko oblikovanje i priprema za tisak

Zoran Osrečak

Tisak

Tiskara Zelina d.d., Sv. Ivan Zelina

Tiskano u xxx primjeraka

ISBN 978-xxx-xxxx-xx-x

PUN MESEC

zbirka kajkavskih pjesama

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne
knjižnice u Zagrebu pod brojem xxxxxxxxx.

Sveti Ivan Zelina, ožujak, 2024.

Umjesto predgovora...

Za moju babicu Katu Bižec

Ne sakrivaj se predugo u tami.
Nikakve koristi ni tebi, ni drugima.
Kreni, zasjaj, kao pun mjesec!
Osvijetli duge, tamne noći.
Budi nečije svjetlo u mraku,
jer dok sjajiš,
tko zna kome pomažeš
da izađe iz mraka.

Jasmina Miler

*Babica draga,
za se ti fala!
Navek bum ostala,
vnučica ti mala.*

PESME

Ne mi veter
potrgal krila...

Nesu ledi
okovali mi dušu...

Nesu poplave
potopile mi senje...

Nesu jogni
požgali mi pesme...

Bile su skrite,
gliboke,
gliboke,
gliboke,
gliboke,
vu moje glave.

PREŠLA SU...

Prešla su pusta leta
pred mojimi jočmi.
Al srce je ostale tam,
gde stara lesa škripi.
Prešli su pusti dani,
tere više ništo ne broji.

Same zdenec stari,
vu dvorišću mega detinstva,
kak bogec stoji.

Prešli su pusti cajti,
nigde mira nes mogla najti.
Sad gda su prešle i pedesete,
pak se vučim biti dete.

Babica draga,
za se ti fala!
Navek bum ostala,
vnučica ti mala.

ČKOMI...

Čkomi,
same čkomi...
Naj mi nikaj reči.
Same sedi vuž me,
tu, polek stare peči.

Čkomi,
same čkomi...
Ne vreme za reči.
Poslušajmo skupa,
jogenj vu peči...

Čkomi...
Same čkomi...

VU PROLETJE

Gda proletje dojde,
topli zadiši zrak.
Tvoj miris mi prinese,
z neba vetrek blag.

I pak sme skupa...
Sedime pod lipum vu cvatu.

STARA HIŽA

Mene više ništo ne čeka
vu te stare hiže.
Vrt je prazen.
Nema ni koprivja.
Stara hiža mojega detinstva.

Stara hiža iz mladosti,
vrelo sreće i radosti.
Jena lampa oslablenoga sjaja,
moju dušu tad je obasjala.

Pred hižum močna lipa,
cvet dišeći po dvorišću sipa.
Sad je više ni.
Moja lipa više ne miri.

SONČEKO

Sončeko je došlo na obluk,
zrakum doteknulo pod.
Naluknulo se k meni.

Otprla sem obluk.
Rekla: Dojdi!
Čekam te več duge,
da osvetliš moje tuge!

POSLUHNI

Posluhni trave
kak se giblju,
na vetreku,
se tihe ziblju.

Posluhni živice,
kak srečno prizivaju,
drobne tice,
z neba litalice!

Posluhni bože kravice male,
gde su tvoje srečice,
buju ti pokazale!

Posluhni te reči,
kaj Zemla ima ti za reči!

BOŽIČNI DAREK

Kaj bi štela črčica draga,
za ove Božič?
Kakvega blaga?
Zoberi si dare tere god očes, šare!

Neču dareke.
Od srčeka ti fala.
Se lepo kaj mi treba več si mi dala.
Lubav, dobrotu, od Boga mir
z zdenca mrzle vodice vir.
Otranila dete, nejačko, malo.
Vu srčeko mu zateknula dobrotu
se kulike je stalo.

**SLIKE Z STAREGA
DVORIŠČA**

SOZICA ZA STARU HIŽICU

Stare dvorišče
još duša mi išče.
Stara hižica i dvorišče,
zatrte, prodane,
nekakvem ludem za strane.

Al kad zaprem joči,
živa slika skoči.
Več otpiram lesu staru,
več bežim k zdenemu bunaru
da se napijem te vodice,
z železne, stare vedrice.

POKLEM SNEŽNE NOČI

Kad noč kmična,
zimsko dojde,
celem selem
mrzlina prejde.
Nebe se skmiči
z oblakov poleti led,
vu kmice kraj postane
kak stari dedek sed.

Al gda jutre dojde
otpri obluk širum,
Naužij se zraka!

Bog je poslal zemle lepoto
kristalni podaril je mir.

ČVORKIČI VESELIČI

Čvorkova familija cela
sred mojega trsja sela.
Grozdje čupkat
vredno stala
črna gamad, lepa, mala.

Zbere zrne pak me gleda,
z jenem jokem zostrane
jel bum z rukum meknula
da mi grozdje krasti stane.

Šuška trsje od veselja
gda mu dojde mali gosti.
Familija mučka cela
zoblje bob, se pogosti.

Oj čvorkiči, veseliči!
Raspevani, mali tiči.
Fletno grane preskakuj,
bob drobne pobiraj.

Pak pevaju i fučkaju,
se od sreče cupkaju.
Bobice drobne prebiraju,
trseke pregledavaju.

Kad se najde prava bob,
probati se ona mora,
če je vel'ka muka mala
pregutati se nebu dala.

Čvorek vratak produžava
da bu bob lahko vlezla,
vu želuček lakše prešla
gde je duga lepa steza.

Al ak pune povetarček
mam problema ima tiček.
Z kluna bob mala
fletno je opala.

Niš ne brine tiček o tome,
kad na trsju se nišu nove bobe.
Same treba znati,
teru si zobрати!

ORANICA

Oranice, joranice,
prestrte čez polja
Svetog čisla brojanice,
svemu svetu Božja volja.

Po dolinam razastrte,
ispod bregov podastrte.

Red za redom,
kak kolač prelejan z medom.

Smeđa zemla, lepotica,
prejorana krasotica.

Rede spravlja polahko,
želno čeka zrno sako.

Da ga vjeme lahko, nežno

I prigrli milo, čežno

Da ga greje, mili, čuva,
kak majčica drobno dete

na svem krilu nuna.

Da ga rani i podleva

Da mu pesme nežno peva.

Da ga voli, nežne grli
dok ne zraste listek vrli.

Kad se zemla zazeleni,
draga, smeđa ta zemlica,
više ne bu joranica.

ŠUMA

Šuma lista
lepa i bogata
Vu proletne nošnje
od zelenoga zlata.
Kak kralica mlada,
vu zelenom plaštu,
šumske bajke stvara,
draška saku maštu.
Prek zelenih bregov
fletno se prestira.
Od svoje lepote
vu srce te dira.

OBLAKI

Oblaki beli,
oblaki meki.

Po nebu kruže,
z soncem se družē.
Zbijaju se na kupeše,
z neba fletno nam se smeše.
Za planinami se skrivaju
gde cveteki počivaju.
Nad šumam sene šaraju
zelene, pak zeleneše.

Med oblaki bele steze.

ROSA

Drobni mali bisereki
prekrivaju listje.
Pokapali travicu z neba dareki.

Kad zraka sunca dojde
po travice prejde.
Čaroliju mam napravi,
listeke jutrom ona pozdravi.

Rosica,
proletna deklica,
biserjem travicu obasjala.

BISERJE VU TRAVE

Gle, biserje poleglo po trave!
Zableščalo vu jutarnje slave.

Drobne male nakaplice,
rane zore brojenice.

Trpuček je dobil biserni trag
niz visočku vlat, pozrnat.
Detelina zible mučke kaple,
kiselica dugše, kakti sable.

Drobne sozice listeke natopile,
kraljevskim ga sjajem obdarile.

ZORJA

Zorja prišla
z neba zišla
sneg beli sončekom zošarala
grane pune leda
zrakami obleščala.

Bela mladenka vu snegu
ledenem kaplam poškroplena.

KOLEC

Pod starum lipum sediš
mile vu me glediš.
Škripavi, stari stolec bez ijenega čavla.
Za podbadati kolec,
ke po dvorišču trag ostavlja,
prisonila si na lipu,
če ti bu zatrebal
kad se zdigneš
a noge teške, mile,
ne buju te poslužile.

Dugi kolec dobro je došel
ak bi pevec negda
po dvorišču prešel,
pak se hude spetil
skočiti mi na glavu.
Z kolcem potiran
pobegel bi vu stranu.
Kad se kolec zdošel
na novi posel je prešel.

Z drugem starem kolcem
zažmeknut je bil.
Novu jogradu z mrkvum
je ogradil.

PENEZI

Pod starum je lipum
delal dučan.
Okupan suncem
vu sunčani dan
il zastrt z oblaki
kak grmle vu mlaki.
Široke, stare, lipove grane
vu nadstrešnicu poredane,
listja pune i guste,
brojiti moreš duge vure puste.
Veliki listi iljadarke,
male menši stodinarke.
Mučkeši male desetače,
malke vekši, pedesetače.

S temi penezi kupiš si svet
z maštum si naručiš saki paket.
Črlenemi mašnami zamotana blaga,
raskošni dari, nema im kraja.

Penezi z dreva celi dan curiju,
saku dobro dušu
dati ti dariju.

Se kej nemaš lahko kupiš,
opale listje same skupiš.
Vu tem dučanu blaga su sva,
penezi sami curiju z dreva.

PLOT

Ded ga stari je napravil
još šejspete vu proletje.

Celi plot bil je spleten
od tenkeh vrboveh gran.

Nasekel ih je v Melniku,

složil vu kup,

zvezal z šibljem,

da buju jakši si skup.

Prepletal je grane,
pretikaval jenu v drugu,
dometaval, zapunjavał,
da ogradi svoju "muku".

Plot je zdelal

bome, poveliki,

da ga ne mogel preleteti

ni pevec veliki.

Drobne rupe je zapunil
z male namočenega blata,

da budu bila jakša,
od vrbovog plota vrata.

Natikal je pri dnu same
još vrbove, mučke grane,
da saki mali čuček,
vu dvorišču, pri domu ostane.
Ta je mala, sa bokčija
znala prejši k susedu,
na grunt,
preteknuti se prek lese,
pak bi sused ondak
klel ljut.

GUJDICE

Štalski kotec preko dana,
vu tišine je navek bil.
Gujde male i velike,
poklem jela, senj je opil.

Prascu sakomu bil je sen,
vu senu ležati po celi den,
drevenomu kocu imeti dom.
Z kopajne kamene vodu piti,
da ju pajcek z nogami
vu stranu ne prehit.

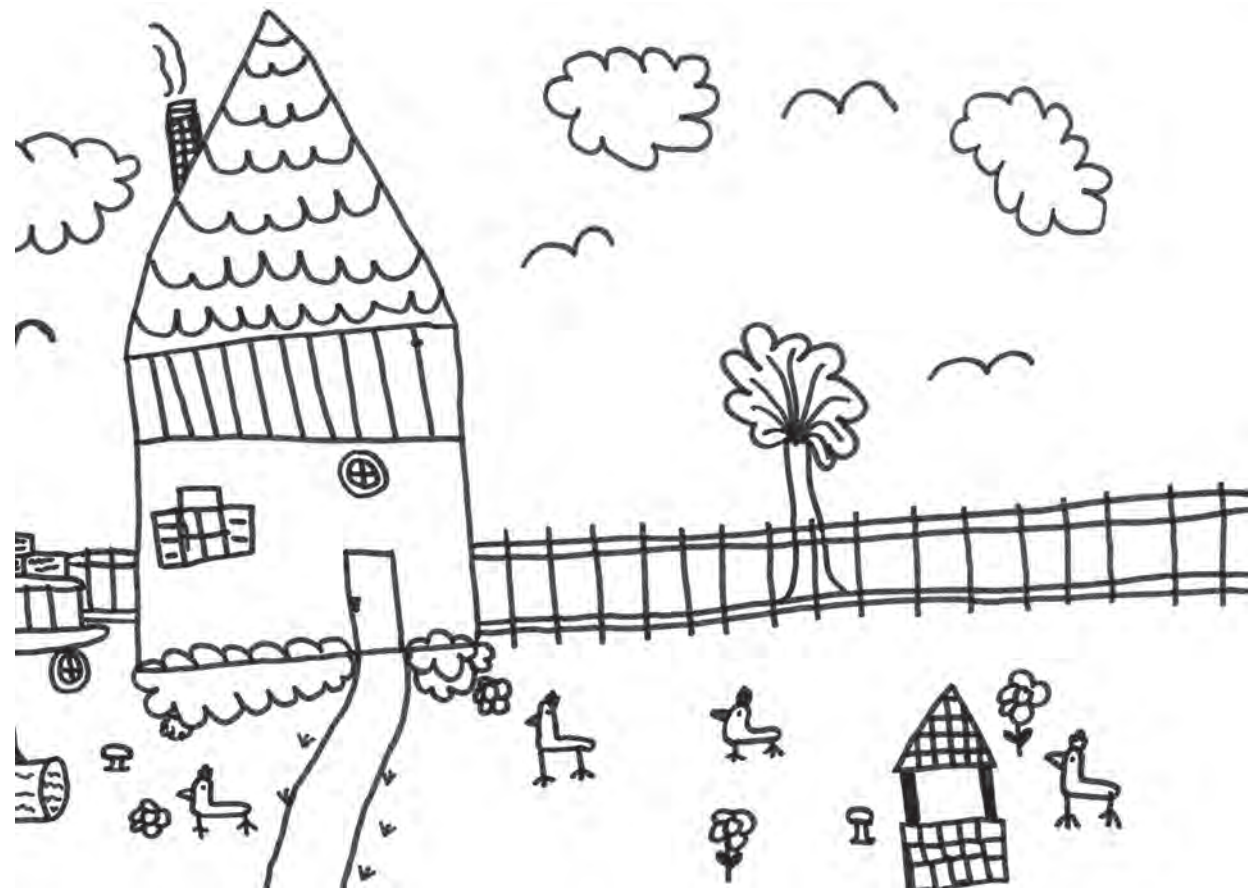
Gda je nešto vu kotec vlezal,
gujde su skočile isti čas.
Kak da su znati štele:
Kej si donesel napoj za nas?
Morti tikvajnice velike, žute,
nakosane z kosačem,
na široke šnite i prute?
Morti kakve žlundre,

hamper ili dva
da se sad pogosti i napije
familija svinska sa.

Taki se roktajne z koca čule,
cmakajne, mlackanje,
brbučkajne po vode.

Negda se i gujdam,
posrečiti znalo,
gda su vu dvorišće
smele zlesti malo.
Po blatu se sprejti,
kakvu lokvu najti,
vujnu se poleči,
prekaliti se
vu blatnoj sreči.
Če su bile preveč
vredne po dvorišću,
taki rupe preveč kopale,

drugi den na nosu,
brunde su imale.

KURUZICE

Lepe deklice, kuruzice
raspustile duge su kosice.

Preštimane, lepe, mlade,
saki bi ih imel rade.

Duge lase pozlačene,
svetlim soncem natoplene.

Kuruzice,
mile deklice!
Stojiju ponosne sred duge ravnice.

Stupaste duge rede
na ravnice sad su prede.

Sunčeko v jutro kad dojde
prek redov kukuruznih prejde
pak zaiskriju laseki zlatni,
od deklicah, svileni, mileni.

Nekteri dugi i prčasti,
nekteri rudlavi i zmucasti,
jeni dugši z pramenima,
drugi črleneši z nabremanima.

Oj vesele, vi deklice,
za den-dva bute snehice!
Pak budu lasi postali suvi
kad pride životu kraj
i ostanu žuti klipi.

Makar život prejde vu kraj
vu njem je novi život, znaj!
Blagoslovlene kuruzne zrne
v zemle se nova bilčica vrne.
Kad prejde leto i dojde jesen,
pak bu nešto pogled
vuputil vam zanesen.
Od divote vašemu sjaju,
deklice male,
v kukuriznem raj!

TRPUTEC

Od trputca listek mali
niše rosu
kak sozice.

Draguljčkeke male,
posred mokre trave.

KOZE Z TREBOVCA

Saki put kad nekak
put me tu nanese,
navek se zagledam
preko stare lese.

Lesu čuva, pazi,
velike dvorišče,
čez njega teče potok,
v blatu pluta listje.

Jena mala, bela,
hižica stoji.
Pred njum stara vrata
i štengice tri.

Na tem štengam navsek
gledim što sedi.
Moje joči želno
išču koze tri.

Pa zazovem: "Koze!"
Trepnem od veselja, sreče
kad opazim jarca
kak dvoriščem šeče.

Negda zidu skupaj
pasti se vu vrt,
obrstiju grmle,
prestraši se i krt.

Tak su mile, drage,
bele kakti sneg,
dok veselo bežiju
iza hiže na breg.

NAJOPASNEŠI CUCEK VU SELU

Mojem dvorišču gospodari Kika,
cele familije ponos i dika.
Kusa stara petnajst let
skoro več spremna za drugi svet.

Stisla su leta peseka toga
od starosti sada boli ju noga.
Jedva se zdigne, još teže hodi,
po svemu dvorišču jedva još brodi.

Al sme je jekli nek bude prava,
sred dvorišča nek sedi gizdava.
Glava visoke, cape spredi,
čez lesu ništo nesme prejt.

Gdo dojde k lesi ona odmah laje,
če si peuporen, lavež ne prestaje.
Sad se si bojiju strašne kuse naše
vlesti vu dvorišče nikomu ne paše.
Gosti stojiju pred lesum dok ona laje,

ČRLENA KIKLJA

negda dojde sused pak im ruku daje.

Vu dvorišče ih dopela hrabro
dok kusa lajati hudo ne prestaje.

Oj Kikica moja draga!
V lavežu je tvoja snaga.
Hiži ništo ne sme ni priti,
a ne zna da se ti nemreš ni zdiči.

Kiklja črlena na štriku visi,
sused ide cestum pak ju tak gledi.
Po tenkem obrubu kaplica gmizi,
kak da se z kikljum i ona veseli.

Nešto ju je opral,
na štrikec obesil.
Sad čeka lahor vetrek
gda ju bu posušil.

Tiho vetrek dojde
I čez kiklju projde,
da ju zосуši,
fletno vusreči.

Kikljica tak visi
i nekaj si študera.

ŽELEZNA VEDRICA

Vedrica škoboli
Cin cin
Cak cak
Lanec dugi železni
Tira ju vu mrak
Gda vedrica stara vodu dotekne
Lanec zvonke zvekne
Cik cik
Cak cak
Lanec železni vu zdencu popeva
Jeka z zdenca pesmu razleva
Stanu se vodica i železna vedrica
Vu viru se stopiju

STEPICA

Tepi, tepi, tep
tupa, tupa, tup
gore-dole, brže
leti stepčev stup.
Tepi, tepi, tep
tupa, tupa, tup
maslo bude gotovo
kada stane stup.
Tepi, tepi, tepi
teplica popeva
dok se vujne vrne
pod kotač podleva.

LISTEK ZA LISTEKOM

Listek za listekom
za listekom
list
Dreve broji...
Listek za listekom
za listekom
list
k zemlice plovi.
Dreve zible listeke šare,
vuči ih leteti,
na zemlicu zleteti.
Listek za listekom
za listekom
list

KALIŠČE

Do jenega mesta prave slobode
putelki mali iza štale vode.
Vu Slovniku bile je kališče pravo,
za gujdu saku, bogovski zdravo.
Tera je mogla vu Slovnika zajti,
praseču banju tam je mogla najti.
Vuz susedovu među,
tam na kraju pola
kaliti se moglo
kulike ti vola.
Kad se gujda prekali
se blato najne se zосуši.
Ak si pustil vu vrt
gujdu belu,
ne buš ju više prepoznal,
črnu celu.
Če nis siguren tera je tvoja,
nebuš imel točnega broja.
Po selu buš iskal gujdu belu,
a črna se bude špancerala po selu.

TIČICE

Črno-bele glavice,
žote potrbušnice,
ta šara, mučka čuda,
letiju sekud kak luda.

Z grančice na granu
veselo preleču,
gde bi mogle najti
kakvu bajnu sreču.

Skupaj se spominjaju,
semenčkeke pobiraju.

Hop
hop
skoči
na travicu doskoči.

TAČKE

Moja baba Mara,
voziti me znala,
vu tačkam železnim
z gumenem kotačem.

Išle sme na pole,
navek dobre vole.

Oko pasa fletno
zateknula je srp
sekla ž njim kuruzu
nametala vu kup.

Z druge strane pasa
cokal se je brus,
gda se srp zatupel
nabrusila ga i šlus!

Kukuriza kad je nasečena bila,
na tačke se v kupešu,
mesto mene preselila.

Pak sem morala domom,
vuz tačke, iti peške.

BABA MARA IDE DOJIT

Sake jutre baba Mara
zestala se jake rane.
Obula črne škornje.
pak je išla ranit blage.

Vu štalice čekale su
dve kravice, prijateljice.
Mlekeko toplo da prinesu,
svoj darek hiže da donesu.

Gda je Mara podojila krave,
odnesla je mleko v hamperu,
na glave.

Same su miceki čakali vani,
jel bu tera kapla mleka
skočila po strani.
Iza štalske vrat,
stala je zdelička.
Tu bi baba Mara natočila
mlekeko za micka.

NA OBLUKU

Črne kmične jutre,
predi zore rane,
baba Mara, predi pevca,
z postele se zostane.

Veliku košaru priredi,
sireke v zdeličkam nutreke poredi.
Ogrne se z rupcem črnim,
debelim, prek pleča.
Otide z trgovinum, da posluži sreča.

I nema je.
Nema je celi dan.
Ja ju čakam na obluku.
Z obluka na obluk.
Z obluka na obluk.
Nema je celi dan.
Čekam na obluku,
da dojde i donese
šaku svileneh bombonov.

DED JENDRAŠ SE PODBRIVA

Sake jutre rane,
ded Jendraš se stal.
Pred špigel je donesel
britvu i lavorek mal.

Z debelum kefum
po sopunu je kružil,
pak ju opet malko
vu vodu namočil.
Bele mu je bile lice
od guste, penaste sopunice.

Mislilo bi dete
da to je Ded Mraz,
a ono se skrival,
moj praded Jendraš.

Britvu nesem nigdar
doteknuti smela.

To je tak naredila,
familija cela.

Ded ju je nabrusil
na dugi, črni remen,
poklem se podbril
i otišel na semen.

MRAVCI VU DREVU

Leva, desna, leva,
na kupu stara dreva.

Po jnim četa mala
peti se je stala.

Leva, desna, leva
čkomiju stara dreva.

Nišče se ne oglasi
dok četa ta prelazi.

Mravci prek su prešli
a dreva su i dale čkomela.

DVE KOŠARE

Spredi stare štale
stojiju dve košare.
Kak siromaške sluge,
verne, drage druge.

Košare celi den čekaju
gda nekomu morti zatrebaju.

Nesti dreva
z kuvarne, ak treba.
Nesti z vrta detelicu,
za z telekom kravicu,
da bu više mleka imela.
Okrugle krampere v hižu donesti,
suve obeltnje z hiže van znesti.
Kukurizu za trebiti
pod peč dopelati,
Otreblena suva zrna
deti vun, za prodati.

Gda v košare ostanu tulinki same
pečice vroče,
pojesti ih dame.

Tak košare sekud hodiju,
čez košaraški život brodiju
Čudaj stvari prevlečeju
dok se ne podereju.

Sakomu sudbina sprema
negov kraj,
košare buju prešle
v košaraški raj.

Kak seljački ljudi,
celi život vlekli
dok im nesu šibe
od dela natekle.
Prve luknje kad su
košaram se pojavile,

babice su z kuruzinjem
luknje zatrdile.

I vlekli su take
košare još male,
dok nesu kukurize
vun čež luknju opale.

Babica je rekla,
da košare su vu raju,
a one su zgorele
vu ognjenomu kraju.

ZDENEČ

Sredi dvorišča zdenec stoji
z kaplicum sakum
duga leta broji.
Kapla po kapla i zdenec je pun.
Hitiš nuter vedricu,
mrzle vodice zvlečeš vun.
Da ne dugega, železnega lanca
vedrica bi nestala,
voda bi ju pregutala.
Lanec železni škoboliti zna
dok vedrica tanca od vrha do dna.

Z železne vedrice najfineša je vodica
Mrzla
Mrzla
More čak i jogenj vu duše oladeti.

SENJ VU SENU

Vu seniku su i snovi
nekak meki bili,
kak da spiš vu preštimanaj
kadifi i svili.

Miris sena
opil bi te tako.
V šušlave posteale,
zaspati je lahko.

Na prestrtem gujnu
odleteti v snove.
Najti dalke steze
i poteke nove.

BISERKA I JAGODA

Za korlatem vu štale
dve kravice su stale.

Dve kravice,
dve družice.

Suve sene z večerjum jele
z velikemi jočmi, milo gledele.

Z jutra došla bi baba,
donesla z sobum hamper železni.
i dreveni stolec z tremi nogami.
Sela bi pod kravicu i oprala je vime.

Taki poteklo je mlekeco
belo, toplo, penasto.

Kravice su srečne bile,
kaj su celu familiju podarile.

ČRLENI BICIKLIN

Ded Jendraš imel je črleni biciklin,
teri je stal vu štaglu,
naslojnen na senik.

Zvezel ga je vun saki dan,
odpelal se najnem vu dučan.
Predi puta napumpal je gume,
da ne bi ostal putem,
morti negde v šume.

Biciklin črleni dedeku kak blage,
vreden je bil.
Vu hižu saki dan
kruveka je bržeše donosil.

ŠTUNEC

Štunec, štunec,
veseli kruvec,
otkrhunec!

Gda je ded Jendraš
z dučana došel,
kuruznega kruveka
fižu je prinesel.
Hitro sem štunec vjela,
v zobe taki sem ga dela.

Če je bile cukora v hiži,
mogla sem si štunec
vujnem namočiti,
z mučkem sladkišem se zasladi.

Štunec, štunec,
veseli kruvec!

BOREK

Na Badnju večer
prinesel bi Jendraš
iz šumice svoje,
mali borek naš.

Ne to bil ni borek,
neg obična posečena grana.
Nasadil ga vu železo
da more ravne stati,
dal svoje Mare,
mesto boreku, za zobati.
Kuglice bleščeče bile su dve-tri,
a ostale po boru,
bomboni svileni.
Črleni, zeleni
zlatni i plavi,
klatili se na boreku
kak preštamani, pravi.
Ak sem slatki bombonek
pojesti si štela,

z boreka vu kujne
poskrivečki sem ga zela.

Da borek nebi prazen ostal,
treščicu drevenu,
mesto bombona
dedek je zamotal.

KLATNO

Odbija čas na klatnu.
Listje menja zeleno,
vu žutu i zlatnu.
Kad cajger pride bliže,
jesen več po selu gmiže,
pusta, meglena, gluva,
kak kuja stara i suva.
Dok odtuče zajni čas,
ni muklega muka,
ne čuti od nas.

VAČKO

Predi neg sem išla spat
vajnikušek sem dela
vuz peč zagrejat,
pak je z godinami
od vročine poludel,
na sakemu čošku,
male se zasmudel.
Bil je lepe, plave barve,
z malemi jabukami
i žutemi ruškicami.

Zošila ga je moja mama,
da ne bum v črnoj noči sama.

PAK ČVORKIČI VESELIČI

Oj čvorkiči veseliči!
Raspevani, mali, tiči!
Ne vam bile trsje dosti,
ste odleteli drugam vu gosti.

Putem vam se ruška dopala,
vi tičad, črna, mala!
Ruškica stara
šesen je dom.
Tam si med grajnem,
kak svoj na svom.

Joj, kakve pesme pevati znate!
Fučkati, veseliti se,
po cele dane.

ŠTREKA

Duge drevene klade
pribite z velikemi čavli.
Naslagane putem nade
da otpelaju te dalke.

Čez šumice v dalinice,
čez pola vrla, kuruzice,
čez livade pokošene,
čez sinokoše z kupeši pritušene.

Cug se vleče po štreke,
pela te v zemle daleke,
vu nove avanture,
vu kmične, nočne vure.

Če nema cuga na vidiku,
moreš peške prejeti vuz štreku.

Misli raspustiš svetu na diku,
okoli štreke doživiš novu sliku.

CUG

Blizu hiže ide štreka.
Od te halabuke nema leka.
Gda vagoni zaklopoču,
nemreš zaspati ni danju ni noču.

Cug gda zafučka,
moraš bežati,
kad cug se sprema
na stanicu stati.

Ak si bil prespori,
nebuš dobre prešel,
cug bu tak na brze
polek tebe prešel.

ŽABICE REGULIJU

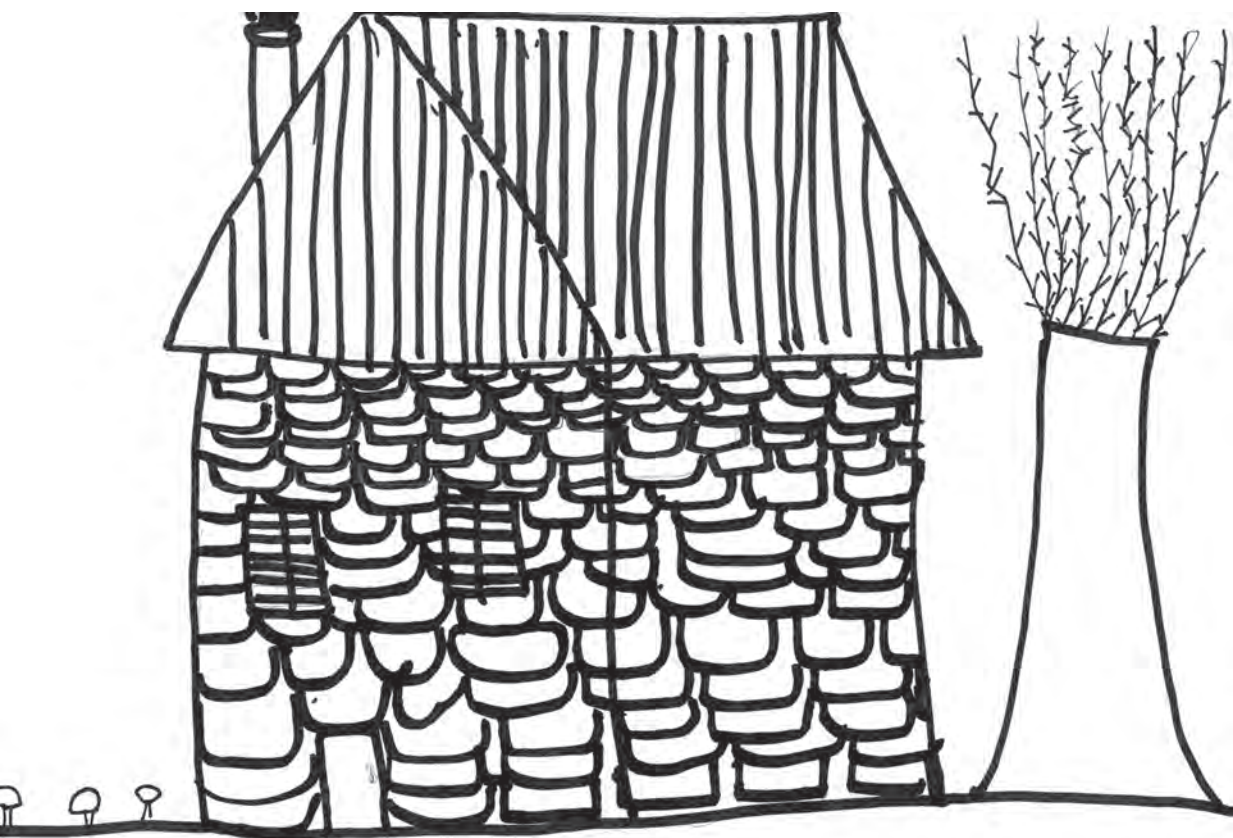
Rega, rega,
regica.
Reguli mala žabica.
Rega, rega,
reg, reg, rega.
Javil se i mučki žabec.
Rega, rega, rega.
Sad reguliju skupa.
Vu bare se cela žabarska familija kupa.
Žabice drobne reguliju,
nebeske kaplice
z neba si želiju.

PEZDEČI MARTIN

Na verande teglin zdignem,
a pod jnim spi,
Martin smrdeči pezdjlivi.
Firungu meknem
lepemu danu,
žne me gleda,
Martin na stranu.
Vu vrt prejeti, ak bi treba
zemem radne rukavice,
teknem ruku nuter,
nutre dve pezdice.
Robu zосуšenu
z štrika sem pobrala,
da je Martin nutre,
bome nesem znala.
Po obluku ide, da bar vun otide
sega mi je dosti kad ga joči vide.
Sekud se nabija,
ta bokčija mala.
Ne smeš ga ni strefiti,

prdlina bu ostala.
Bogek dragi, što zmislil ga je same?
Zeme sam si meste,
če meste mu ne dame.

MEGLENİ DANI

PRVA MEGLA

Prva megla
na kurize legla,
zastrla je nebo plavo
najavila jesen pravo.

Stupasti su dugi redi
sad već sedi kakti dedi,
zlatne lasi kuruzicam
sad su suve tem deklicam.

Na vrh sake kuruzice
vita krana vu visine.
Suva kečka dane broji
gda buju došli berači koji.

Megla plegla na kurizne rede
ne vidiš ničega, ni dalke, ni sprede.

Ne vidiš šume vu daljine,
ne vidiš nebe vu visine.

Se zstrto vu beli plašt
došla prva megla
vu kraj je naš.

Prvi sivi listek z dreva curi,
jesen iza vugla već mudre gledí.

ZAJNI PULETEK

Z jutra kmična,
gda megla se vleče,
pomale nestaje
letne sreče.

Zlatne zrakice
kaj sunčke pošilja
zagreje mučke travkice
od suvega bilja.

Beli je puletek
zdigel krilca malo
kak da mu je svetek.

Samo ove dan,
samo ovaj cajtek
puletkič još leti
dok prešel bu zanavek.

MEGLA

V megleno jutro
gda vun moraš ziti,
sigurne ti se ne dale
nikam iti.

Čez meglu škiliš,
ne vidiš nič.
Slep si kak slepi miš.

Čez meglu glediš.
Megla ti se smeje,
dok kmična firanga
jokoli se stere.

PRVI JESENSKI DEN

Čez dišeče jutro
gda megla se vlekla,
posle kišne noči
tak vu novi dan
Saki listek suvi
nečujno treperil
kak da tihe ide
sad vu mirni san.

Kiše su zoprane
duge, selske ceste.
prekrile z lokvami
cele male meste.
Vu lokvam se kapi
zibleju na vode.
Čar zadnjega leta
tak polahko ode.

JESENSKI MOMENTI

Stara ruška ziblje
tihe nočne kapi,
od težine vode
saki list se giblje.
Zapletene grane
stisnute v mrzloči
senjaju lepe dane,
čekaju da tice se vrneju.
Posredi dvorišča
lokvice stojiju
mučke, mlake kapi
vu sebi sad kriju.

Zrcali se v lokvi
jeden suvi list,
v zelene i žute
obarval ga jesenski je kist.

JESENSKA TUGA

Milo moje zlato
dok spokojno spiš,
deždek mirno curka,
ti ni ne slutiš...
Z deždem ide jesen,
prihaja tišina,
vu ljubav je našu
tekla prst praznina.
Jesen nosi tugu,
obavija dušu,
srcu bude mrzlo
kad vetri zapušu.
Milo moje zlato
dok spokojno spiš,
mrzlina dolazi,
a ti ne slutiš...
Jesen nosi tugu,
ja to dobre znam.
Gda sunca nestane,
vreme je ostat sam.

Milo moje zlato,
kroji nam se put
gde nas skupa nema,
saki list je žut.
Z jeseni odlazim
dalina puta zna.
Moje milo zlato,
tuga, bol i ja.

NA DEŽĐEKU

Nigdar vremena ni
da se staneš
da počineš
da same deždek glediš.

Drobne kapi slikicu slažu
lupkaju drobne
čuješ na najžu.
Niz oluk mučka rečica već teče
kišica popeva
od radosti i sreće.
Listeki zibaju kaple na sebe
dok vu sive, kmične boje,
zamotane je nebe.

Odněkud zdalka
grmi pomalo
kak da ni grmlavine
ne se grmeti dalo.
Vu travice jeden vrapček se igra,

mokro,malo bokče
vrti se kak čigra.
Našel je mrvek od suvega sira
pak ga vu veselju z klunekom prebira.

Deždek na sitne sipi
zemlica se veseli.
Stala sem
počinula
sem si deždeka gledela.
Te kratke trenutke nesem pretratila
z deždekom sem dušu povrnula
i oprala.

ČREPJE

Podrti krovek na hižice stare.
Polupani črepi
na mestem fale.
Gda veter jake zapune
vu puste najže se lako nalukne.
Čez krovek leti,
črepje rasiava.
Hižica se pusteša.
Sama.

DE SI BILA ŽABICA?

Prešla su duga leta.
Topli cajti pred dežd.
Duge več nesem čula
da žabice reguliju.

Pak jene tople
jesenske jutre,
posluhnem polake.
Nekaj je vu trave nutre.
Žabica drobna reguli,
deždeku se veseli.

Najemput mali stvor,
z trave skoči mi na nogu!

Hop! Hop!
Rega! Rega!
Preskočila prek me noge.
Hop! Hop!
Nestala vu grabe.

ZAKAJ MALI TIČEK TUŽNO POPEVA?

Čiv
Pak duga čkomina.
Čiv
Čiv
Duga čkomina.
Čiv
Zakaj mali tiček, tak tužno popevaš?
Čiv Čiv
Tak tužne kak da glasa nemaš.
Čiv, čiv
Što je srčeko ti ranil?
Što je z mrzlinum te obavil?
Čiv, čiv
Za se je kriva jesen
I nejne megle guste.
Zakmičila je dane,
zastrla noči puste.

ŠKOLA NEGDA

Negda su deca igrala se po vani,
vu igre i smehu,
drugčeši su bili dani.
Vučitelji su bili strogi i čvrsti.
z batinum su tukli
se dijake po prsti.
Če si bil neumen,
mam si dobil svoje.
Još i doma su se drali na te.

KAJ TO NE ČUDNE?

Veliju stoletni kolendari,
da o Sisvetah, treba kaputa
prvi put obleči.
Trebale bi biti mrzle,
zastrti megleni dani.

Mesto tega,
sonce mi trešči vu joči,
blagi vetrek popuhavlje.
Deca kak čavke kričiju,
pune ji je dvorišče.
Kak da bu proletje došlo.

Kaj to ne nekaj čudne?

ZAPUŠČANE DVORIŠČE

Tičice su doletele
vu te pustí stan,
z potrganemi granami
z rasitanemi drevi, zametan.

Vu praznemu dvorišču
ništo zdavna ne stoji,
starice šlivice
ništo ne bere, ni ne gledí.

Gda oluja je prešla
ostavila je lom,
se grajne zatrla
vu pustem domeku tom.
Travica se je zarasla
prek kolena, prek
i dvorišče puste hmira
z tugom zanavek.
Onda jene jutre
zgodile se čude.

Med pohitanemi drevi,
zarasle vu trave,
rodil se je novi život,
vu najvekše slave.

Seničice, vrapčeci, koseki,
grličice mile,
tihega gaja
z pesmum su oživile.

TVOJI KORAKI

TVOJI KORAKI

Z nežnošču gledim
tvoje trage vu belomu snegu,
kaj su tvoje črne škornje ostavile.

I znam,
da navek buš mi drag.

Makar i dale gaziš
vu črnemi
škornjami.

TUGA

Kad tuga jemput
na vrata dojde,
drevenim pragem
bez reči prejde.

Nekaj zapeče te vu duše,
okoli jobluka,
mrzli veter zapuše.

Hiža postane
pusta i mala,
kak da se zrušit,
na te bu dala.

DVE BREZICE

Dve brezice,
dve sestrice,
z istega korena zraslice.
Široke, fletne, močne grane,
zelenim listjem od Boga dane.
Šare kore, črno-bele,
tajni znaki sačkove fele.
Povetarček z neba gda zapiri,
listje tajne pesme
tihe zašumi.

Se sme vidle!
Se sme čule!
Otajstva, blaga,
nebeske kule.
Kad prejde pop z križecom,
zajnim tužna reka.
Dragoga kad pokopaš,
tuge nema leka.

Kad bol te poklopi,
dojdi opet k nami.
Listje na vetru nikoga ne zabi.

BREZICE

Oj brezice!
Oj deklice!
Nad grobekom črnim,
polek vuske stezice.
Sem pokojnem dušam
drage prijateljice.
Vu tihanem gaju
gde počiva svet,
vaši listi dršču,
saki dan je svet.
Gda vetrek prihaja
pusti iz vas glas.
tišina grobekov,
oživi na čas.

Kakov je ovo, svetu, prišel čas,
da moraš prejeti na grobje,
da bi počul glas?

CRTICA 1896-1986

Crtica drobna med broji stoji.
Drobnička, mala,
sva leta broji.
Kad dojdeš na svet
otpreš male joči,
za godinum malum
mam crtica skoči.
Kak dete lepo se igraš,
o crticam nekakvem niš ne znaš..
Dok mladost jezdi,
crta se več polako gnezdi.
Vu budućnost života kad glediš,
drobničku crtú ni ne vidiš.

Kad jene jutre se ne zbudiš,
crtu med broji tek onda vidiš.

VREČE MELE

Se sem menša
vu te prazne hiže.

Strop se vekši
do neba se diže.

Ove dan je bil baš težek,
kak pune vreče mele.

REČI MI

Reči draga,
moja mila,
zakaj bi zanavek
vu kmici bila?

Svet je velik, a put dalek.

Morti dojde
z neba znak
i prečisti kmični zrak.
Morti javil bu se tatek,
on te z neba prati navek.
Pošnal bude cajte nove
i ostvaril tvoje snove.

CESTICA

Cesta pela me daleka
prek zelenih dolina,
vužnu gmiže duga štreka
preko gora i planina.

Kam me pela,
ne znam sama.
Razleva se pred nogami
od raneg jutra,
sunca žgana,
dok ne dojde črna tama.

Oj cestica!
Za me, sad si, prijateljica!

Kak je lepe nekam iti,
bež plana i mere,
od sega sveta se zakriti,
dok se cesta pred te stere.
Kak je lepe nekam zajti.

Vu nekakvem tihem mestu,
male mira tam prenajti.

Oj cestica!
Sad si moja, kak sestrica!

Rječnik

A

amper - željezna kanta

B

bogec - siromah, jadnik

belomu - bijelomu

bože kravice - bubamare

buju - budu

C

cajti - sati, trenutci

cucek - pas

cajger - kazaljka na satu

cestum - cestom

Č

črepje - crijepovi

čas - sat, tren

čez - kroz

čkomina - tišina

čkomi - šuti

črne - crno

čudne - čudno

D

drobne - sitne

de - gdje

dežd - kiša

dvorišće - dvorište

dete - dijete

drugčeši - drugačiji

dijaki - đaci

drali - vikali

dreveno - drveno

deklice - djevojčice

dišati - mirisati

dreva - drva, drveća

drevo - drvo

F

fletno - poletno, hitro

firunga . zavjesa

fertun - pregača

G

gledeti - gledati

grobek - grob, grobno mjesto

gujde - svinje

greti - grijati

gluvi - gluhi

H

hižica - kuća

hamper - kanta

I

iljadarke - tisućinke, novačanice od tisuću

ide dojit - ide musti

išće - traži

iskati - tražiti

J

jene - jedno

jemput - jednom

jutre - jutro

jočmi - očima

jogenj - vatra

joči - oči

K

krovek - krović

kaplice - kapljice

koraki - koraci

kolendari - kalendari

kričati - vikati, glasno kliktati

kupeš - hrpa, kup

kališče - velika blatna lokva

kiklja - haljina

kečka - pletenica

kuriza - kukuruzovina

L

leta - ljeta, godine

lesa - ograda

lasi - kosa

lubav - ljubav

ludi - ljudi

ludi za strane - strani ljudi

M

mučki - mali

mučkeši - manji

megla - magla

mela - brašno

morti - možda

mlekeko - mlijeko

muklega - nečujnoga

mrzlina - hladnoća

N

najže - tavan

nesem - nisam

nekaj - nešto

nutre - unutra

najemput - odjednom

nejne - njene

negda - nekad

neumen - nerazuman

navek - uvijek

napoj - tekući ostatci hrane

niščega - ničega

nateknuti - nataknuti, ugurati

O

obluk - prozor

otprti, otpreti - otvoriti

P

proletje - proljeće

R

razlevati - razlijevati

ruška - kruška

S

sedime - sjedimo

sneg - snijeg

sačkovo - svakojako, raznoliko

seg - svega

sozica - suzica

stupasti - ravni

suve - suhe

Š

škornje - čizme

štrik - uže

štreka - pruga

T

tiček - ptičica

tice - ptice

tičice - ptičice

tere - koje

treščati - svijetliti

teglin - posuda za cvijeće

teknuti - taknuti, ugurati

tenko - tanko

V

veter - vjetar

vučiti - učiti

veliju - kažu

vlesti - ući

vugel - kut, ugao

Z

zapune - zapuhne

zakmičiti se - zamračiti se

zdenec - bunar

zatrti - uništiti

zibati - ljuljati
zdelička - zdjelica
zajni - posljednji
zoprati - isprati
zemla - zemlja

Ž

želiju - žele
žlundre - otpatci
železno - željezno

Čitanje ove zbirke pjesama predstavlja istinsko zadovoljstvo, budući da istovremeno obiluje jednostavnošću i dubinom, pružajući čitatelju uvid u živopisni svijet posavskog zavičaja putem sugestivnih pjesničkih slika.

Pjesnikinja kroz svoje stihove oslikava život sela Ježeva s početka 70-ih godina 20. stoljeća poigravajući se seoskim likovima i njihovim svakodnevnim aktivnostima (*Baba Mara ide dojit; Ded Jendraš se podbriva; Tačke*).

Zbirka kajkavskih pjesama koju držite u rukama nije tek skup stihova, to je dragocjena baština koja zaslužuje pažnju novih generacija, te služi kao temelj za njihovo razumijevanje jezičnih izražavanja karakterističnih za kajkavsko govorno područje. Ova knjiga zaslužuje mjesto u svakoj knjižnici, da bude dostupna širokom krugu čitatelja, kako djeci tako i odraslima.

Djeca će kroz šaljive stihove upoznati način života ljudi u prošlosti, otkriti ljepotu seoskih dvorišta, upoznati blagdanske običaje naših predaka te uživati u prirodnoj ljepoti posavskih krajeva.

Odrasle bi svakako mogao zainteresirati splet stihova koji duboko prodiru u suštinu ljudskih misli i potiču na razmišljanje o prolaznosti života te o vlastitom postojanju. Ti stihovi nose težinu ljudskog iskustva suočenog s izazovima i dilemama, dotičući se tema kao što su bezizlazne situacije i nostalgичna sjećanja na prošlost. Kroz njih, čitatelj se suočava s dubokim osjećajem sjetnosti i nostalgije.

Kad uzmeš ovu zbirku pjesama u ruke i prebirući po kiticama, naiđeš na stihove koji te spontano i od srca nasmiju, poželiš zaroniti u svijet šaljivih stihova u kojima te čeka bogata galerija neobičnih likova u šaljivim situacijama. Kroz te stihove plove kravice, gujdice, žabice, kozice, penezi, tačke. Čak je i obični kolac (*kolec*) postao motivom zabavne pjesme.

Osim što se bavi šaljivom poezijom, pjesnikinja se također bavi misaonom poezijom (poput pjesama "*Vreće mele*", "*Klatno*", "*Brezice*"), kojima majstorski oslikava dubinu ljudskog iskustva uspoređujući teške životne trenutke s vrećama brašna, klatnom na satu, maglama i jesenskim motivima. Kroz te stihove, pjesnikinja ističe težinu ljudskog bivanja i suptilno propituje prirodu egzistencije.

Pjesnikinja stihovima slavi ljepotu prirode, ističući

veličanstvenost Zemlje kroz opise livada, šuma, oranica, oblaka, cesta, pruga, cvijeća i životinja. Njezina poezija oživljava prirodne elemente i podsjeća čitatelje na divote svijeta oko nas.

Ova zbirka pjesama obuhvaća bogatstvo poetskih elemenata - rimu, ritam, onomatopeju, personifikaciju, pjesničke slike, a ponad svega zanimljivu formu i razigranu tematiku.

Lijepo je čitati kajkavsku poeziju koja je istovremeno zabavna i moćna. Kada shvatimo da je cilj spisateljice bio očuvanje dragog nam "KAJ", tada ova zbirka poezije dobiva dodatnu umjetničku vrijednost.

Proći će sve, vrijeme i mi, no ostat će kajkavski stihovi kao podsjetnik na našu prošlost i temelje našeg jezičnog izražavanja.

mr. Anita (Ana) Tukec Balug, prof

OSVRT NA ZBIRKU PJESAMA

Zbirku čine pjesme koje su nadahnute slikama iz djetinjstva koje su se duboko utkale u sjećanje naše spisateljice. Isprepliću se tu motivi tuge, nostalgije, prikazi teškog seoskog života nekada, ali isto tako dječje ushićenosti, slike prekrasne prirode koja na selu posebno dolazi do izražaja. Posebno su zanimljivi motivi koji nasmijavaju kroz razgovor žaba ili pak čvorkića veselića.

Korištenjem zavičajnog govora u pisanju to sjećanje u potpunosti čitatelju omogućava punoću doživljaja prošlog vremena u kojem se možda živjelo teško ali sve je nekako imalo smisla. Čovjek je živio na drugačiji način i ove pjesme nam približavaju slike tog teškog i možda materijalno siromašnog života seljaka nekada ali i njegove mogućnosti da uživa u bogatstvu i raskoši prirode koja ga okružuje. U igri s rimom postignut je ritam koji nam pomaže da s lakoćom čitamo riječi koje su nam na neki način strane jer pripadaju zavičajnom govoru u jednom djelu Posavine.

Stihovi nas vode do zanimljivih kutaka seoskog dvorišta nekada. Korištenjem personifikacije uživanju u ljepotama prirode i šaljivom razgovoru životinja. Onomatopeja nam omogućava da neke stihove u potpunosti doživimo kao aktivni sudionici.

Bogatstvo pjesničkih slika omogućava nam da i mi sami kao čitatelji postajemo dio tog vremena. Korištenjem zavičajnog govora u pisanju, vraćanje slika prošlosti je u potpunosti ostvareno.

Pjesme koje se s lakoćom čitaju i naslovi koji sami po sebi čitatelja uvlače u srž spisateljičine potrebe da jedno vrijeme zaustavi u prekrasnim pjesničkim slikama su sadržaj koji čitatelja čine obogaćenim spoznajama o jednom svijetu koji je nestao, jednom vremenu koje je prošlo i govoru koji nestaje - naša Jasmina ga čuva i to je uz nadarenost koja joj omogućava da s lakoćom piše stihove, njezino veliko bogatstvo.

Mirjana Kirin (autorica knjige Posavski zapisi)

ZAHVALE

Zahvaljujem Pučkom otvorenom učilištu Sv. Ivan Zelina i ravnateljici Vesni Bičak-Dananić na susretljivosti, nesebičnim savjetima i podršci oko izdavanja knjige.

Zahvaljujem Aniti što je u meni prepoznala talent i kupila mi prvu bilježnicu za pisanje stihova.

Zahvaljujem Nini za svaku lijepu riječ podrške i još mnogo više.

Zahvaljujem svima koji su me poticali i motivirali jer zahvaljujući njima ostvarila su se neka moja mala čuda.

SADRŽAJ

Umjesto predgovora...	5
Pesme	8
Prešla su...	9
Čkomi...	10
Vu proletje	11
Stara hiža	12
Sončeko	13
Posluhni	14
Božićni darek	15
SLIKE Z STAREGA DVORIŠČA	
Sozica za staru hižicu	18
Poklem snežne noći	19
Čvorkiči veseliči	20
Oranica	23
Šuma	25
Oblaki	26
Rosa	27
Biserje vu trave	28

Zorja	29
Kolec	30
Penezi	33
Plot	35
Gujdice	37
Kuruzice	40
Trputec	42
Koze z Trebovca	43
Najopasneši cucek vu selu	45
Črlena kijklja	47
Železna vedrica	48
Stepica	49
Listek za listekom	50
Kališče	51
Tičice	52
Tačke	53
Baba Mara ide dojit	54
Na obluku	56
Ded Jendraš se podbriva	57
Mravci vu drevu	59

Dve košare	60
Zdenec	64
Senj vu senu	65
Biserka i Jagoda	66
Črleni biciklin	67
Štunec	68
Borek	69
Klatno	71
Vačko	72
Pak čvorkiči veseliči	73
Štreka	74
Cug	75
Žabice reguliju	76
Pezdeči Martin	77

MEGLENI DANI

Prva megla	80
Zajni puletek	82
Megla	84
Prvi jesenski den	85

Jesenski momenti	86
Jesenska tuga	87
Na deždeku	89
Črepje	91
De si bila žabica?	93
Zakaj mali tiček tužno popeva?	94
Škola negda	95
Kaj to ne čudne?	96
Zapuščane dvorišče	97

TVOJI KORAKI

Tvoji koraki	100
Tuga	101
Dve brezice	102
Brezice	104
Crtica 1896-1986	105
Vreče mele	106
Reči mi...	107
Cestica	108

Rječnik	110
Recenzije	119
Zahvale	125
Sadržaj	127

Pučko otvoreno učilište
Sveti Ivan Zelina